

Asia: VN/9133/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle luotsauslaiksi ja siihen liittyväksi laiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

OTKESIN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LUOTSAUSLAIKSI

Onnettomuustutkintakeskus (Otkes) kiittää sille varatusta tilaisuudesta lausua hallituksen esityksestä luotsauslaiksi, jonka tavoitteena on selkeyttää ja ajantasaistaa luotsaukseen liittyvää sääntelyä ja siten varmistaa merenkulun turvallisuutta Suomen vesialueilla. Onnettomuustutkintakeskus pitää tärkeänä, että merenkulun turvallisuutta varmennetaan tarvittaessa asianmukaisin luotsausjärjestelyin, joita lakiesityksellä pyritään tarkentamaan täsmentämällä luotsausta koskevia vaatimuksia ja tarkentamalla luotsien ja luotsauserivapauden haltijoiden osaamisvaatimuksia. Tähän liittyen Otkes pitää tärkeänä lakiesitykseen sisältyvää tavoitetta edistää toimijoilta nykyistä laadukkaammin todennettua osaamista.

Onnettomuustutkintakeskus (Otkes) on tutustunut lakiesitykseen ja haluaa nostaa esiin kaksi luotsaukseen liittyvää turvallisuustutkintaa - M/S Timcan (NL) Rauman edustalla tapahtuneen ja pohjakosketukseen johtaneen merionnettomuuden sekä MS Priamoksen (AG) Kotkan edustalla tapahtuneen ja karille ajautumiseen johtaneen merionnettomuuden.

M/S Timcan tapauksessa (M2021-01) aluksen päällikkö toimi myös aluksensa luotsina, koska hänellä oli 11.9.2020 myönnetty linjaluotsinkirja Rauman 12 M väylälle. Tutkinnan perusteella annettiin viisi turvallisuussuositusta, joissa suositettiin muun muassa luotsin ohjauskirjan ja linjaluotsinkirjan myöntämisperusteiden harkinnan sekä luotsauskoulutuksen yhdenmukaistamisen ja koulutuksen valvonnan kehittämistä.

MS Priamoksen (AG) tapauksessa (M2018-03) havaittiin puutteita luotsin, päällikön, sillalla olleen aluksen yliperämiehen ja hinaajan päällikön välisessä kommunikaatiossa, mikä osaltaan vaikutti

haverin syntyyn aluksen lähtiessä satamasta haastavissa sääolosuhteissa. Tapahtuman perusteella Otkes haluaa kiinnittää huomiota erityisesti etäluotsauksen lupaa käsittelevään lakiehdotuksen 25 §:ään ja esittää, että sen perusteluissa painotettaisiin etäluotsaavan luotsin, aluksen päällikön sekä alusta mahdollisesti avustavien hinaajien väliseen kommunikaatioon sekä hinaaja-avustuksen/saattohinauksen käytännön toteutukseen liittyviin seikkoihin, jotta kaikilla osallisilla olisi riittävän oikea, samalla tavalla ymmärretty ja ajantasainen tilannekuva.

Luotsien työssään havaitsemiin poikkeamiin liittyen Otkes esittää, että lakiehdotuksen 13 §:ssä kuvattuun luotsausyhtiön toimintakäsikirjaa käsitteleviin tai 18 §:n luotsin ilmoitusvelvollisuuksia käsitteleviin perusteluihin lisätään maininta luotsausyhtiön/luotsien turvallisuustutkintain 525/2011 16 §:n mukaisesta merionnettomuutta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta Onnettomuustutkintakeskukselle.

Poikkeuksellisten tapahtumien näkökulmasta Otkes haluaa vielä tuoda esille, että rantavaltion asettama luotsi on myös rantavaltion edustaja rantavaltion yleiseen turvallisuuteen liittyvine velvoitteineen. Tämän merkitys korostuu erityisesti poikkeusolojen, mutta myös normaali ajan vakavissa häiriötilanteissa, jolloin itse alus, sen toiminta tai lasti voivat muodostaa riskin.

Otkes pitää hyvänä säädöstä, jonka mukaan säädettäisiin asetuksenantovaltuuksista, joilla varauduttaisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin. Tähän liittyen Otkes haluaa korostaa myös luotettavan ja kaikkien luotsaukseen osallistuvien tahojen välisen tiedonkulun tärkeyttä.

Muutoksen laajuus ja kohderyhmän hajanaisuus huomioon ottaen Otkes esittää, että lain voimaantuloon liittyen viestinnässä otetaan erityisesti huomioon myös muut kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään käyttävät tahot merenkulun ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Onnettomuustutkintakeskus

Kurt Kokko

johtaja

Risto Haimila

johtava tutkija, merionnettomuudet

Vasarainen Heidi
Onnettomuustutkintakeskus - toimeksi saaneena